

Vaikutusten ennakoarviointi, Mutalan, Rantakylän ja Utran alueen palveluverkkoselvitys

Perustiedot vaikutusten ennakoarvioinnin kohteesta

Asia: Mutalan, Rantakylän ja Utran alueen kouluverkko

Toteutusvaihtoehdot:

Vaihtoehto 1: Rantakylän normaalikoulu jatkaa toimintaansa, ja siinä on kaksi rinnakkaisluokkaa ikäluokkaa kohti. Mutalan koulu peruskorjataan, ja se jatkaa toimintaa yksisarjaisena alakouluna. Pataluodon koulu jatkaa yksisarjaisena alakouluna ja yläkouluna kuten nytkin, ja Utraan rakennetaan uusi yksisarjainen koulu. Eli kaikissa kaupungin kouluissa olisi yksi luokka ikäluokkaa kohti.

Vaihtoehto 2: Rantakylän normaalikoulu jatkaa toimintaansa ja siinä on kaksi rinnakkaisluokkaa ikäluokkaa kohti. Mutalan koulu lakkautuu, Pataluodon alakoulu jatkaa yksisarjaisena alakouluna ja Utraan rakennetaan kaksisarjainen alakoulu.

Vaihtoehto 3: Rantakylän normaalikoulu jatkaa toimintaansa ja siinä on kaksi rinnakkaisluokkaa ikäluokkaa kohti. Mutalan koulu jatkaa yksisarjaisena alakouluna, Pataluodon alakoulu lakkautuu ja Utraan rakennetaan kaksisarjainen alakoulu.

Vaihtoehto 4: Rantakylän normaalikoulu jatkaa toimintaansa ja siinä on kaksi rinnakkaisluokkaa ikäluokkaa kohti. Mutalan koulun ja Pataluodon alakoulun toiminta lakkaa ja alueelle rakennetaan uusi kolmesarjainen alakoulu.

Arvioitu päätösaikataulu: 06/2026

Valmistelijat: Koulutus- ja nuorisajohtaja, opetuspäällikkö

Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan:

1. Eri ikäiset kuntalaiset
2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät
3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö
4. Kaupungin talous
5. Ympäristö

1. Eri ikäiset kuntalaiset

1.1 Vaikutus erityisesti johonkin tiettyyn ihmisryhmään

Kouluverkkomuutos koskettaa alakouluja, vaikutus on siis erityisesti alakouluikäisiin ja heidän perheisiinsä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti (KAKOL 17.2.2026 § 8) käynnistää palveluverkkoselvityksen Mutalan, Rantakylän ja Utran koulujen osalta. Alueen varhaiskasvatuspalvelut tarkastellaan samassa yhteydessä. Kuntaliiton ohjeiden mukaisesti hankkeista, joilla on suoria tai epäsuoria merkittäviä vaikutuksia lapsiin, on tehtävä lapsivaikutusten arviointi. Lapsivaikutusten arvioinnissa esitystä muutoksesta tarkastellaan siitä näkökulmasta, miten lapsen oikeudet toteutuvat. Raportti tuo esiin mahdollisia vaikutuksia ja esittää, mihin asioihin on hyvä kiinnittää huomiota. Lapsivaikutusten arviointi on osa laajempaa ennakkovaikutusten arvioinnin kokonaisuutta.

Lapsivaikutusten arvioinnin yhteydessä kuultiin Mutalan, Rantakylän ja Utran koulujen oppilaita sekä henkilöstöä kyselyiden avulla. Kyselyyn vastasi 466 oppilasta, joista 65 % Utran koulun oppilaita, 19 % Pataluodon koulun oppilaita ja 16 % Mutalan koulun oppilaita. Henkilöstön kyselyyn vastasi 62 henkilöstön edustajaa. Kuntalaisia/huoltajia kuultiin 5.5.2026 järjestetyssä kuulemistilaisuudessa, sekä kuntalaisille annettiin mahdollisuus lausua mielipiteensä kirjallisesti 22.4.-11.5.2026 aikana. Esikoululaiset sekä 1. ja 2. luokan oppilaat vastasivat kyselyyn kotona yhdessä huoltajan kanssa ja 3.–6. luokan oppilaat vastasivat kyselyyn koulussa oppituntien aikana.

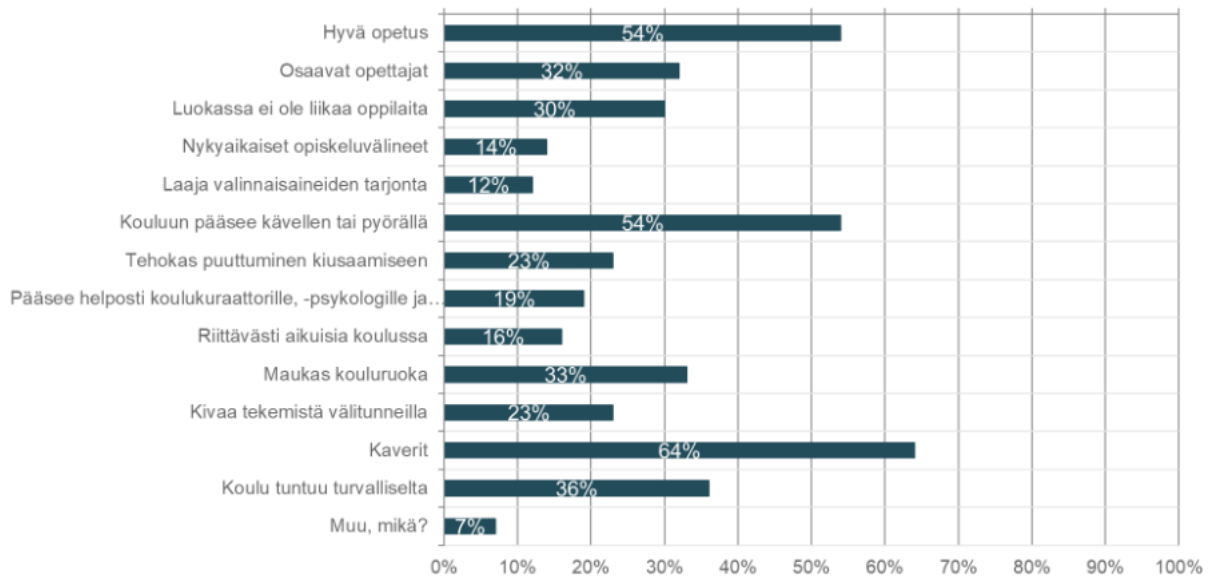
Alueella on paljon oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarvetta sekä maahanmuuttajataustaisia oppilaita. Alueella on tunnistettu, että koululla, jossa on ainoastaan yksi rinnakkaisluokka ikäluokkaa kohti, mahdollisuudet vastata oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeeseen ovat rajalliset. Lisäksi segregaaation ehkäisyn näkökulmasta yksittäiseen kouluun ja luokkaan voi sijoittua paljon maahanmuuttajataustaisia oppilaita, jolloin suomen kielen oppiminen ja kulttuurin omaksuminen voivat heikentyä. Koulussa, jossa on yksi rinnakkaisluokka ikäluokkaa kohti, kaikki oppilaaksiottoalueen lapset sijoitetaan samaan yleisopetuksen luokkaan tai erityisryhmään. Tällaisissa tilanteissa suurempi koulu ja useampi rinnakkaisluokka mahdollistaa joustavammat opetusjärjestelyt.

Oppilailta ja henkilöstöltä kysyttiin mikä esitetystä vaihtoehdoista olisi heidän mielestään paras.

Oppilaiden vastaukset:

Oppilaskyselyn tulosten mukaan suurin osa oppilaista piti omaa kouluaan sellaisena kouluna, jossa he mieluiten kävisivät koulua jatkossakin. Toisaalta oppilaat uskoivat suurempien koulujen tarjoavan paremmat tilat, enemmän harrastusmahdollisuuksia, enemmän tukea, nykyaikaisemmat oppimisympäristöt sekä monipuolisemmat pedagogiset ratkaisut.

Kyselyn perusteella oppilaiden mielestä tärkeimpiä asioita koulussa ovat kaverit, hyvä opetus sekä kävellen tai pyörällä kuljettava koulumatka.

Lähde: Mutalan, Pataluodon ja Utran koulut – kysely lapsille

Oppilailta kysyttiin, että mikä nykyisessä koulussa on hyvää ja säilyttämisen arvoista. Oppilaiden vastauksissa korostuivat lyhyet ja turvalliset koulumatkat sekä mahdollisuus kulkea kouluun kävellen tai pyörällä. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että tutut kaverit pysyvät samassa koulussa ja koulussa säilyy hyvä yhteishenki. Oppilaat arvostivat osaavia, ystävällisiä ja välittäviä aikuisia sekä laadukasta opetusta. Myös kuraattorin, psykologin, terveydenhoitajan ja muun tuen saatavuutta pidettiin tärkeänä. Sopivan kokoinen koulu ja pienet ryhmäkoot nähtiin turvallisuutta ja oppimista tukevin tekijöinä. Vastauksissa korostui toive turvallisesta ja viihtyisästä ilmapiiristä, jossa ei esiinny kiusaamista ja jokainen voi olla oma itsensä. Tärkeinä pidettiin myös monipuolisia piha- ja liikuntamahdollisuuksia, kuten kiipeilytelineitä, kiikkuja, välituntilainamoja, liikuntasalia, jalkapallokenttiä ja suurta piha-aluetta. Luonnon ja ulkoilualueiden, kuten metsien, hiihtolatujen ja pulkkamäkien läheisyys koettiin merkittäväksi hyvinvointia tukevaksi tekijäksi. Lisäksi hyvä kouluruoka nousi esiin useissa vastauksissa. Moni oppilas toivoi nykyisen koulun säilymistä, koska se koettiin toimivaksi ja turvallisiksi.

Henkilöstökyselyn tuloksena opettajista suurin osa oli sen kannalla, että Utraan rakennettaisiin kolmisarjainen alakoulu ja Mutalan ja Pataluodon alakoulut lakkautuisivat. Vähiten kannatusta sai vaihtoehto, jossa sekä Utrassa, Pataluodossa sekä Mutalassa sijaitsevat yksisarjaiset alakoulut.

Perusteluissa korostuivat toimivien ja riittävän suurten kouluyksiköiden edut opetuksen, oppimisen tuen ja resurssien näkökulmasta. Tärkeinä pidettiin erityisesti toimivien pedagogisten ratkaisujen säilymistä, yhteisopettajuutta, joustavia ryhmittelyjä sekä erityisen ja tehostetun tuen hyvää saatavuutta. Suurempien koulujen nähtiin mahdollistavan monipuolisemman opetuksen, valinnaisaineet, opettajien erityisosaamisen

hyödyntämisen, paremman oppilaiden tukemisen sekä henkilökunnan yhteistyön ja kollegiaalisen tuen. Vastauksissa korostettiin myös uusien ja nykyaikaisten tilojen merkitystä, kuten terveellisiä ja turvallisia koulurakennuksia, moderneja opetusvälineitä ja opetussuunnitelmaa tukevia oppimisympäristöjä.

Osa vastaajista korosti pienten yksisarjaisten koulujen hyötyjä. Kouluista ei saisi tulla liian suuria, jotta yhteisöllisyys, työrauha ja lasten yksilöllinen kohtaaminen säilyvät. He pitivät tärkeinä seikkoina myös turvallisia ja kohtuullisia koulumatkoja, maltillisia oppilasryhmiä sekä alueiden tasapuolista palveluverkkoa.

Henkilöstön kyselyn mukaan Utra, Rantakylän ja Mutalan alue on monikulttuurinen, ja varsinkin Pataluodon ja Utran kouluissa on vakiintunut osaaminen eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden, kuten S2-oppilaiden ja valmistavan opetuksen oppilaiden, tukemisessa. Kolmisarjaisessa koulussa oppilasryhmiä voidaan muodostaa joustavasti, mikä tukee kielen oppimista, kaverisuhteiden syntymistä ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Isommassa koulussa on enemmän resursseja, henkilökuntaa ja opetusryhmiä, mikä mahdollistaa paremman eriyttämisen, oppimisen tuen ja tasa-arvoisen opetuksen. Monikulttuurisuus sekä riittävä määrä kantasuomalaisia oppilaita samassa koulussa tukevat suomen kielen oppimista ja ehkäisevät alueellista eriytymistä. Keskitetyt S2-, valmistava- ja kotikielen opetuksen ratkaisut nähtiin tehokkaampina ja laadukkaampina suuremmissa kouluyksiköissä. Toisaalta pienemmissä kouluissa korostuvat yksilöllinen kohtaaminen ja tiiviimpi yhteisöllisyys, vaikka resurssit ja ryhmien monipuolisuus voivat olla rajallisempia.

Joensuussa on mallinnettu uusi toimintamalli osana Unicefin lapsiystävällinen kunta -tavoitteita, jonka tavoitteena on valmentaa lapsia muutostilanteissa. Toimintamallia on testattu ja kehitetty edelleen aikaisemmissa koulujen yhdistymisissä. Toimintamallissa oppilaat osallistetaan mukaan suunnittelemaan prosessia sekä järjestetään yhdistyvien koulujen oppilaille yhteisiä toimintapäiviä, jotta he pääsevät tutustumaan tuleviin koulukavereihinsa sekä uusiin aikuisiin. Oppilailta ja henkilöstöltä kerätyn palautteen perusteella toimintamalli on ollut toimiva, ja sitä kannattaa hyödyntää myös tässä prosessissa.

1.2 Vaikutukset fyysiseen terveyteen ja turvallisuuteen

Henkilöstön kyselyn mukaan keskeisenä tavoitteena nähtiin terveet ja nykyaikaiset koulutilat, ja erityisesti Utran ja Mutalan nykyisten rakennusten sisäilmaongelmat nousivat vahvasti esiin. Moni vastaaja kannatti uuden koulun rakentamista Utraan, koska alue koettiin turvalliseksi, luonnonläheiseksi ja liikuntamahdollisuuksiltaan hyväksi. Utran sijaintia pidettiin toimivana myös turvallisten kulkureittien, pyöräteiden ja rauhallisen ympäristön ansiosta. Useissa vastauksissa korostettiin, että uusi koulurakennus olisi pitkäikäisempi, terveellisempi sekä nykyisiä turvallisuus- ja esteettömyysvaatimuksia paremmin vastaava ratkaisu kuin vanhojen koulujen peruskorjaus. Toisaalta myös Pataluodon koulun tiloja pidettiin toimivina, terveisinä ja suhteellisen uusina, minkä vuoksi niiden hyödyntämistä jatkossakin kannatettiin. Useissa perusteluissa todettiin lisäksi, ettei kaikkien vanhojen koulurakennusten ylläpito ole taloudellisesti

järkevää. Kokonaisuudessaan vastaajat korostivat, että kouluratkaisujen tulisi tukea lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja terveellistä oppimisympäristöä pitkällä aikavälillä.

Utran koulurakennus on rakennettu vuonna 1988 ja on teknisen käyttöikänsä loppupuolella. Rakennuksessa on tehty tiiveys- ja kuitukorjauksia 2017–2018, joita jatketaan myös vuosina 2026–2027. Utran koulusta on tehty yksittäisiä oppilaiden ja henkilöstön sisäilmailmoituksia viime vuosina. Kohdekohtainen sisäilmatyöryhmä seuraa tilannetta. Utran koulun peruskorjaaminen ei kustannustensa takia ole varteenotettava vaihtoehto. Näin ollen rakennus tulee korvata uudella koulurakennuksella.

Mutalan koulu on mittavaa peruskorjausta vaille 2030-luvulla. Mutalan koulu on suojeltu. Mutalan koulu on rakennettu 1953, ja se on peruskorjattu 1990-luvulla.

Kuntotutkimuksen mukaan koulu on 2030-luvulla mittavan peruskorjauksen tarpeessa. Mutalan koulu ei pedagogisilta ratkaisuiltaan vastaa tämän päivän pedagogiikan tarpeita. Mm. eriyttämis- ja jakotiloja ei ole koululla riittävää määrää. Mutalan koulun liikuntasali on pieni, eikä sitä ole mahdollista peruskorjauksen yhteydessä suurentaa. Mutalan koulussa on useita portaita ulkoa sisälle sekä rakennuksen sisätiloissa. Peruskorjauksen yhteydessä rakennuksesta ei tulisi esteetön. Esimerkiksi vammaisten lasten opetusta ei voida järjestää Mutalan koulussa. Mutalan koulun tilat iltapäiväkerhotoimintaan soveltuvat siihen huonosti; tiloja ei helposti saada toimiviksi peruskorjauksen yhteydessä.

Pataluodon koulu on rakennettu kolmessa vaiheessa vuosina 1978–1981 ja sitä on peruskorjattu 2000-luvun alussa ja osittain uudisrakennettu 2017. Koulutilat ovat pääasiassa hyvässä kunnossa. Yksittäisiä sisäilmailmoituksia on kuitenkin tullut. Kiinteistöön on tällä hetkellä valmisteilla kokonaisvaltainen kuntoarvio.

Rantakylän normaalikoulu on vuonna 2017 valmistunut koulukiinteistö. Rantakylän normaalikoulu on Joensuun kaupungin leasing-kohde, jossa Itä-Suomen yliopisto on vuokralaisena. Tilat ovat kunnossa.

Iltapäivätoiminta ei ole lakisääteistä toimintaa eikä subjektiivinen oikeus, vaan sitä toteutetaan Joensuussa talousarvion mahdollistamassa laajuudessa. Mallissa, jossa Utraan rakennetaan kolmesarjainen koulu ja Rantakylän normaalikoulu jatkaa toimintaansa on todennäköisempää, että iltapäivätoimintaan osallistuvien lapsien määrä riittää jatkossakin toiminnan ylläpitämiseen.

1.3 Vaikutukset psyykkiseen hyvinvointiin ja ihmissuhteisiin

Koulujen yhdistäminen vaikuttaa koulun oppilaiden yhteisöön. Oman yhteisön muuttuminen ja mahdollinen opettajan vaihtuminen voi aiheuttaa lapsille turvattomuuden tunteita. Toisaalta koulujen yhdistäminen tuo lapsille uusia ikätovereita, joista voi tulla uusia kavereita. Tämä nousi vahvasti esiin lasten kyselyssä. Suuri osa vastauksista suhtautui koulun vaihtamiseen kielteisesti, ja yleisimpiä tunteita olivat suru, harmitus,

pelko, ahdistus ja epävarmuus. Oppilaita huolestuttivat erityisesti kavereiden menettäminen, uuteen ympäristöön ja uusiin opettajiin sopeutuminen sekä mahdollisesti pidempi ja turvattomampi koulumatka. Vastauksissa korostui nykyisen koulun tuttuus, turvallisuus ja hyvä yhteishenki. Osa vastaajista suhtautui muutokseen neutraalisti tai piti sitä jännittävänä mahdollisuutena saada uusia kavereita ja päästä uuteen kouluun.

Joensuussa on kehitetty toimintamalli lasten tukemiseen muutosprosessissa. Toimintamallia on pilotoitu Louhioja-Enon sekä Heinävaara-Kiihtelysvaaran prosesseissa. Mallissa oppilaille järjestetään työpajat, joissa he pääsevät pohtimaan, miten heitä voisi tukea muutoksessa ja mitä he voisivat itse tehdä. Lisäksi lakkautuvan koulun oppilaat ovat käyneet opiskelemassa jo 4-5 päivänä uudessa koulussa edellisen kouluvuoden aikana. Toimintamalli on saanut kiitosta oppilailta, huoltajilta ja opettajilta ja sen on koettu helpottavan lasten siirtymistä uuteen ympäristöön.

Henkilöstön kyselyn perusteella suurempi oppilasmäärä mahdollistaa laajemmat kaveriverkostot, paremman ryhmäytymisen sekä joustavan siirtymisen rinnakkaisluokkien välillä. Useat rinnakkaisluokat tukevat opettajien välistä yhteistyötä, tiimityötä ja yhteisopettajuutta, mikä parantaa opetuksen laatua ja mahdollistaa eriyttämisen. Suuremmissa kouluissa on myös enemmän henkilökuntaa, erityisosaamista ja tukipalveluja, jolloin oppilaiden yksilöllinen tukeminen voidaan toteuttaa monipuolisemmin ja tasaisemmin. Lisäksi suuremmissa yksiköissä voidaan muodostaa joustavia opetusryhmiä ja hyödyntää opettajien vahvuuksia tehokkaammin. Laajemmat työyhteisöt tarjoavat enemmän kollegiaalista tukea, mikä lisää työiihtyvyyttä ja henkilöstön sitoutumista. Suuremmissa kouluissa voidaan tarjota myös laajempi valikoima valinnaisaineita ja kerhoja. Toisaalta pienemmissä kouluissa oppilaiden yksilöllinen huomioiminen on usein helpompaa ja yhteisöllisyys tiiviimpää.

Koulujen yhdistyminen parantaa opiskeluhuollon palveluiden saatavuutta, mikä osaltaan vaikuttaa positiivisesti kasvu- ja oppimisympäristöön. Suuremmissa kouluissa opiskeluhuollon henkilöstön läsnäolopäiviä on enemmän. Koulukuraattori, -psykologi ja -terveydenhoitaja ovat suuremmissa kouluissa useampana päivänä kaikkien oppilaiden saatavilla kuin pienemmässä koulussa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaan yhdellä kuraattorilla saa olla enintään 670 oppilasta ja yhdellä psykologilla enintään 780 oppilasta. Lisäksi perusopetuksessa yhdellä kouluterveydenhoitajalla saa sosiaali- ja terveysministeriön suositusten mukaan olla enintään 460 oppilasta ja yhdellä koululääkärillä enintään 2100 oppilasta. Vaikka opiskeluhuollon henkilöstöä on mitoitukseen suhteutettuna kouluissa jatkossa yhtä paljon kuin nyt, palveluun pääsy on helpompaa, kun opiskeluhuollon ammattilainen on useammin läsnä koululla.

Kiusaaminen

Henkilöstölle ja oppilaille tehdyissä kyselyissä nousi esille huoli siitä, että isommissa kouluissa kiusataan enemmän kuin pienemmissä kouluissa. Kahden vuoden välein tehtävän Kouluterveyskyselyn tulokset eivät tue tätä näkemystä. Kouluterveyskysely on valtakunnallinen, laadukkaaksi todettu kysely, jonka avulla kartoitetaan laajasti lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyviä asioita. Kysely toteutetaan lapsille suunnatun kyselyn avulla. Yksi seurattava indikaattori on kiusatuksi tuleminen 4. ja 5. luokkalaisten keskuudessa. Joensuun suurimmissa alakouluissa kiusaamista kokeneiden prosentuaalinen osuus on joko kaupungin keskiarvon tuntumassa tai sen alle. Joensuun kouluissa prosentuaalisesti eniten kiusatuksi tulleita oppilaita on kouluterveyskyselyn perusteella yksittäisissä pienissä kouluissa. Näyttää siis siltä, että kiusaamistapausten määrään ei vaikuta niinkään koulun koko, vaan esimerkiksi koulun toimintakulttuuri (Kouluterveyskysely 2025).

1.4 Vaikutukset palvelujen saatavuuteen ja laatuun

Tällä hetkellä Utran koulussa on kolme rinnakkaisluokkaa ja Mutalan ja Pataluodon kouluissa molemmissa yksi ryhmä luokka-astetta kohti. Pataluodon koulussa toimii myös yläkoulu ja se on näin ollen yhtenäiskoulu. Esitetyssä mallissa, jossa Utraan rakennetaan uusi kolmisarjainen koulu, ei koulun koko kasva tämänhetkisestä.

Oppilaat uskoivat suurempien koulujen tarjoavan paremmat tilat, enemmän harrastusmahdollisuuksia, enemmän tukea, nykyaikaisemmat oppimisympäristöt sekä monipuolisemmat pedagogiset ratkaisut.

Henkilöstön kyselyn mukaan Utran tiimiluokkamalli on koettu erittäin toimivaksi oppimisen tuessa, ja sen jatkuminen edellyttää riittävän suurta, vähintään kolmisarjaista koulua. Isommassa koulussa joustavat tuen järjestelyt, kuten yhteisopettajuus, pienryhmät ja joustava ryhmittely, ovat helpommin toteutettavissa. Suuremmissa yksiköissä myös erityisopetuksen resurssit, osaamisen jakaminen ja inklusiivinen toimintakulttuuri vahvistuvat. Oppilashuollon palvelut, kuten kuraattori-, psykologi-, terveydenhoitaja- ja koulukoutsipalvelut, ovat paremmin saatavilla ja päivittäin läsnä suuremmissa kouluissa. Uusissa tai suuremmissa kouluyksiköissä voidaan lisäksi suunnitella tarkoituksenmukaiset tilat eriyttämiseen, rauhoittumiseen ja opiskeluhuollolle. Toisaalta pienempien koulujen vahvuuksina nähtiin yhteisöllisyys, oppilaiden ja perheiden hyvä tunteminen sekä mahdollisuus yksilölliseen kohtaamiseen ja pienempiin ryhmäkokoihin.

Ryhmäkokoko

Oppilasryhmän koko ei määräydy koulun koon mukaan, vaan ikäluokan oppilasmäärä koulussa vaikuttaa luokan ryhmäkokoon. Pienessä koulussa iso ikäluokka voi aiheuttaa suuren opetusryhmän, koska on vain yksi opetusryhmä yhdelle ikäluokalle. Toisaalta osa ikäluokista voi olla niin pieniä, että opetus toteutetaan

yhdysluokassa, jolloin samalla luokalla opiskelee useamman ikäluokan oppilaita. Suuremmassa koulussa ikäluokkien vaihtelu pystytään paremmin tasaamaan ja opetusryhmät saadaan mielekkään kokoisiksi ja yhdestä ikäluokasta koostuviksi.

Erityislapset ja heidän palvelunsa

Alueella on paljon oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarvetta. Alueella on tunnustettu, että koululla, jossa on ainoastaan yksi rinnakkaisluokka ikäluokkaa kohti, mahdollisuudet vastata oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeeseen ovat rajalliset. Koulussa, jossa on yksi rinnakkaisluokka ikäluokkaa kohti, kaikki oppilaaksiottoalueen lapset sijoitetaan samaan yleisopetuksen luokkaan tai erityisryhmään. Tällaisissa tilanteissa suurempi koulu ja useampi rinnakkaisluokka mahdollistaa joustavammat opetusjärjestelyt.

Tila- ja opetusratkaisuisissa on huomioitava mm. varhennetun oppivelvollisuuden (aiemmin pidennetty oppivelvollisuus) oppilaiden opetusryhmät sekä oppimisen tuen lainsäädännön määräykset opetusryhmien muodostamiseen. Opetusryhmässä, jossa on varhennetun oppivelvollisuuden oppilas, saa olla maksimissaan 20 oppilasta. Oppimisen tuen lainsäädännön muutoksen myötä yleisopetuksen opetusryhmä on muodostettava niin, ettei siinä ole yli viittä oppilasta, jotka oppilaskohtaisena tukitoimena saavat erityisluokanopettajan opetusta erityisluokassa. Yhden rinnakkaisluokan koulussa tällaiset tilanteet aiheuttavat haasteen opetuksen järjestämiseen. Tällaisiin tilanteisiin vastaaminen joustavilla ryhmittelyillä mahdollistuu isommassa koulussa. Esimerkiksi luokalla on varhennetun oppivelvollisuuden oppilas, jolloin luokan maksimikoko on 20 oppilasta. Jos luokalle tulee 21. oppilas, ryhmä on jaettava kahteen opetusryhmään tai siihen on osoitettava toinen opettaja. Yhden rinnakkaisluokan koulussa ei ole vaihtoehtoisia tapoja sijoitella oppilaita useammalle luokalle.

Alueen kouluissa toimii myös keskitettyjä opetusryhmiä vammaisten oppilaiden sekä sosioemotionaalisesti oirehtivien oppilaiden opetukseen. Ryhmien keskittäminen samaan kouluun on koettu toimivaksi mm. Karsikon koulussa. Erityisryhmien opetustilojen tarpeet ovat sellaiset, joihin on hankala vastata vanhoissa koulurakennuksissa. Huomioon on otettava mm. esteettömyys, lepo- ja rauhoittumistilat sekä tilat hoidollisille toimenpiteille ja pesuille. Keskittämisessä joustavampi oppilaiden sijoittelu, erilaisten ryhmien muodostaminen ja kollegiaalinen tuki tukevat oppilaiden opiskelua ja opettajien työtä.

1.5 Vaikutukset elinympäristöön

Henkilöstön kyselyssä lähikoulujen vahvuuksina nähtiin luonnonläheisyys, turvallinen ympäristö sekä helposti saavutettavat liikunta- ja virkistyspaikat. Lähikoulu tukee lasten arkea, koulumatkaliikuntaa, turvallisuutta ja alueen yhteisöllisyyttä sekä toimii tärkeänä harrastus- ja vapaa-ajan keskuksena. Suuremmat kouluyksiköt mahdollistaisivat laajemman kerhovalikoiman, laadukkaammat liikunta- ja

harrastetilat sekä tehokkaamman iltakäytön ja yhteistyön eri toimijoiden kanssa. Utran alueen liikunta- ja luontomahdollisuuksia pidettiin erityisen hyvinä, sillä lähiliikuntapaikat, ulkoilualueet, turvalliset reitit ja vähäinen melu tukevat hyvinvointia. Myös muiden alueiden vahvuuksia nostettiin esiin, kuten Rantakylän uimahalli ja kirjasto sekä Mutalan turvalliset lähiliikuntapaikat. Harrastustoiminnan saavutettavuuden kannalta tärkeänä pidettiin sitä, että kerhot ja muu vapaa-ajan toiminta sijaitsevat lähellä kotia ja koulua. Vastauksissa korostui lisäksi toive siitä, että uusien koulutilojen suunnittelussa huomioitaisiin liikunta-, kerho- ja harrastustoiminnan tarpeet mahdollisimman hyvin.

Kouluverkon eri vaihtoehtojen osalta Mutalan koulun mahdollisella lakkautumisella on pientä vaikutusta liikuntapalveluihin. Mutalan koulun liikuntasali on 144 m² ja on näin ollen liikuntapaikkana pieni. Liikuntapalvelut saavat osoitettua tilat iltakäyttäjille muihin tiloihin normaalin liikuntavuorojen jakamisen yhteydessä.

Uuden koulun liikuntasalin mitoituksella on merkittävämpi vaikutus liikuntapalveluille. Jos uuden koulun liikuntasalin koko vastaa nykyisen Utran koulun liikuntasalin kokoa tai on sitä suurempi, säilyvät liikuntaolosuhteet iltakäyttäjien osalta samanlaisina tai parempina kuin tällä hetkellä. Utran koulun nykyinen liikuntasali on noin 350 m². Mutalan koulun vieressä sijaitsee lähiliikuntapaikka. Lähiliikuntapaikka käsittää hiekkakentän, johon jäädytetään talvella luistelukenttä. Kentän yhteydessä on myös ulkokuntosali. Kouluverkkoselvityksellä ei ole vaikutusta näihin liikuntaolosuhteisiin.

1.6 Vaikutukset kulkuyhteyksiin ja liikkumiseen

Joensuun kaupungin koulukuljetuksen kilometrirajat ovat 1.–2.-luokkalaisilla 3 kilometriä ja muilla oppilailta 5 kilometriä. Näitä pidemmällä koulumatkoilla oppilas on oikeutettu maksuttomaan koulukuljetukseen.

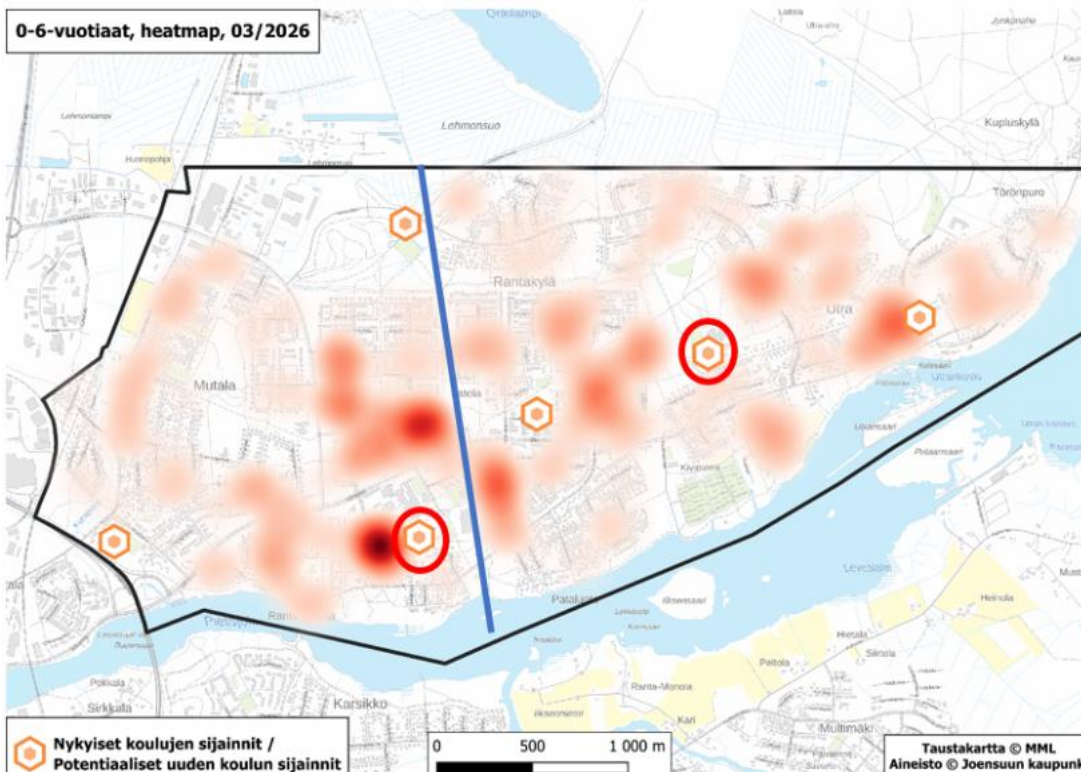
Oppilaaksiotossa noudatetaan Joensuun kaupungin voimassa olevia esiopetuksen ja perusasteen oppilaaksioton perusteita ja menettelyohjeita. Rantakylän normaalikoulu on Itä-Suomen yliopiston harjoittelukoulu. Joensuun kaupungin ja Itä-Suomen yliopiston välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti Joensuun kaupunki osoittaa vuosittain 40 oppilasta Rantakylän normaalikouluun. Oppilaaksiotossa Rantakylän normaalikoulu vertautuu kaupungin kouluihin, joten sille määritellään lähikoulualue, josta Rantakylän normaalikoulu ottaa oppilaansa.

Alueen välimatkat ovat lyhyet. Koulumatkan pituuden vuoksi alueen kouluissa ei ole koulukuljetettavia oppilaita. Kouluverkossa tapahtuvien muutosten seurauksena osa 1.–2. luokan oppilaista voi siirtyä koulukuljetuksen piiriin siirtymäkauden ajaksi.

Alueen kouluverkon muodostuessa Rantakylän normaalikoulusta ja uudesta Utran koulusta, jossa on kolme rinnakkaisluokkaa ikäryhmässä, on kaikkien oppilaiden koulumatka alle kolme kilometriä. Keskimääräinen

koulumatka on noin 900 metriä ja pisimmät koulumatkat noin 2,5 kilometriä. Kouluverkon muodostuessa tätä useammasta yksiköstä lyhenevät koulumatkat edelleen.

Alueelle tyypillistä on oppilaaksiottorajojen vuosittainen muokkaaminen optimaalisten ryhmien muodostamiseksi. Jos kouluverkossa päädytään vaihtoehtoon, jossa alueella on kaksi koulua, Rantakylän normaalikoulu ja Utran koulu, Rantakylän normaalikoulun oppilaaksiottoalue on Sihtalan, Mutalan ja Rantakylän alueella. Puolestaan Utran koulun alueeksi muodostuu osa Rantakylästä ja Utran alue. Alla olevassa kuvassa on suuntaa antava oppilaaksiottoraja tilanteessa, jossa alueen kouluverkko muodostuisi Rantakylän normaalikoulusta ja Utran koulusta.

Kuva: Suuntaa antava oppilaaksiottoalueen raja kahden koulun mallissa: Rantakylän normaalikoulu ja Utran koulu.

Henkilöstön mielestä kaikkien koulujen säilyttäminen mahdollistaisi koulumatkojen pitämisen mahdollisimman lyhyinä ja turvallisina. Kuitenkin kaikissa vaihtoehdoissa koulumatkojen arvioitiin pysyvän kohtuullisina ja turvallisina, eikä matkoista muodostuisi liian pitkiä. Utran alueella koulun sijaintia pidettiin keskeisenä. Kaikissa vaihtoehdoissa oppilaat voivat kulkea koulumatkan kävellen tai pyörällä, mikä tukee itsenäisyyttä ja liikunnallista elämäntapaa. Turvalliset kevyen liikenteen väylät, alikulut ja toimivat reitit tekevät koulumatkoista pääosin turvallisia kaikissa vaihtoehdoissa. Lyhyttä koulumatkaa pidettiin erityisen tärkeänä pienille oppilaille, koska se vähentää vaaratilanteita ja lisää turvallisuutta. Kokonaisuutena koulumatkoja pidettiin turvallisina, kohtuullisina ja arjessa hyvin kuljettavina kaikilla alueilla.

1.7 Vaikutukset yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja sukupuoleen

Opiskeluhuollon palvelujen, oppimisympäristön moninaisuuden ja valinnaisaineiden määrän osalta yhdenvertaisuus kasvaisi yksiköiden yhdistyessä.

1.8 Vaikutukset mielekkääseen vapaa-ajanviettoon

Alueen välimatkat ovat lyhyet. Koulumatkan pituuden vuoksi alueen kouluissa ei ole koulukuljetettavia oppilaita, eikä niillä näin ollen ole vaikutusta lasten vapaa-ajanviettoon/osallistumiseen koululla järjestettäviin kerhoihin. Kouluverkossa tapahtuvien muutosten seurauksena osa 2. luokan oppilaista voi siirtyä koulukuljetuksen piiriin siirtymäkauden ajaksi.

Alueen kouluverkon muodostuessa Rantakylän normaalikoulusta ja uudesta Utran koulusta, jossa on kolme rinnakkaisluokkaa ikäryhmässä, on kaikkien oppilaiden koulumatka alle kolme kilometriä. Keskimääräinen koulumatka on noin 900 metriä ja pisimmät koulumatkat noin 2,5 kilometriä. Kouluverkon muodostuessa tätä useammasta yksiköstä lyhenevät koulumatkat edelleen. Tarkastelu oppilaiden koulumatkoista on tehty vuosina 2019–2025 syntyneiden ja alueella asuvien lasten asuinpaikkojen perusteella. Alueen uudisrakentaminen painottuu Utran alueelle.

Työikäiset ja ikäihmiset

Koulurakennuksissa järjestetään ilta-aikaan monenlaista harrastustoimintaa työikäisille ja ikäihmisille.

Kouluverkon eri vaihtoehtojen osalta Mutalan koulun mahdollisella lakkautumisella on pientä vaikutusta liikuntapalveluihin. Mutalan koulun liikuntasali on 144 m² ja on näin ollen liikuntapaikkana pieni.

Liikuntapalvelut saavat osoitettua tilat iltakäyttäjille muihin tiloihin normaalin liikuntavuorojen jakamisen yhteydessä. Lisäksi Mutalan koulun vieressä sijaitsee lähiliikuntapaikka. Lähiliikuntapaikka käsittää hiekkakentän, johon jäädytetään talvella luistelukenttä. Kentän yhteydessä on myös ulkokuntosali. Kouluverkkoselvityksellä ei ole vaikutusta näihin liikuntaolosuhteisiin.

Keskeiset johtopäätökset

- Kouluverkkoratkaisulla on merkittäviä vaikutuksia erityisesti alakouluikäisiin lapsiin ja heidän perheisiinsä.
- Oppilaille tärkeimpiä asioita ovat lähikoulu, kaverit, hyvä opetus sekä turvallinen ja lyhyt koulumatka.

- Henkilöstö kannatti pääosin vaihtoehtoa, jossa Utraan rakennetaan uusi kolmisarjainen koulu ja Mutalan sekä Pataluodon alakoulut lakkautetaan.
- Suurempien kouluyksiköiden arvioitiin parantavan opetuksen laatua, oppimisen tukea, yhteisopettajuutta, resurssien käyttöä ja henkilöstön yhteistyötä.
- Kolmisarjainen koulu mahdollistaisi joustavamman ryhmittelyn, paremman eriyttämisen sekä toimivammat ratkaisut erityisen ja tehostetun tuen tarpeisiin.
- Suuremmissa kouluissa opiskeluhuollon palvelut, erityisopetus ja S2-/valmistava opetus olisivat paremmin saatavilla ja laadukkaammin järjestettävissä.
- Monikulttuurisuuden näkökulmasta suuremmat koulut tukevat paremmin suomen kielen oppimista, yhdenvertaisuutta ja segregaaation ehkäisyä.
- Pienempien koulujen vahvuuksiksi nähtiin yhteisöllisyys, yksilöllinen kohtaaminen ja tiiviimpi kouluarki.
- Henkilöstö korosti terveiden, turvallisten ja nykyaikaisten koulutilojen merkitystä sekä uusien koulurakennusten pitkäikäisyyttä ja toimivuutta.
- Utran ja Mutalan nykyisissä koulurakennuksissa on tunnistettu korjaus- ja sisäilmahaasteita, kun taas Pataluodon ja Rantakylän normaalikoulun tiloja pidettiin hyväkuntoisina.
- Uuden koulun rakentamista Utraan perusteltiin alueen turvallisuudella, luonnonläheisyydellä ja hyvillä liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksilla.
- Kaikissa vaihtoehdoissa koulumatkojen arvioitiin pysyvän turvallisina ja kohtuullisina, ja suurin osa oppilaista voisi kulkea matkat kävellen tai pyörällä.
- Lähikoulun säilyttämistä pidettiin tärkeänä erityisesti pienimpien oppilaiden turvallisuuden ja arjen sujumuuden kannalta.
- Suuremmat kouluyksiköt mahdollistaisivat monipuolisemmat kerhot, harrastusmahdollisuudet ja tehokkaamman iltakäytön.
- Uudet koulutilat tarjoaisivat paremmat mahdollisuudet huomioida esteettömyys, oppimisen tuki, rauhoittumistilat sekä harrastus- ja liikuntatoiminta.
- Koulukiusaamisen ei arvioitu olevan suorassa yhteydessä koulun kokoon, vaan enemmän koulun toimintakulttuuriin.

- Muutosprosessien tueksi Joensuussa on kehitetty toimintamalli, jolla pyritään tukemaan lasten hyvinvointia ja helpottamaan siirtymiä uusiin kouluihin.
- Taloudellisesta näkökulmasta kaikkien vanhojen koulurakennusten ylläpitoa ei pidetty pitkällä aikavälillä tarkoituksenmukaisena.
- Kokonaisuutena selvityksessä korostui tarve tasapainottaa pedagoginen laatu, oppimisen tuki, terveelliset tilat, turvalliset koulumatkat sekä alueellinen yhteisöllisyys.

2. Vammaiset huomioiden eri vammaisryhmät

2.1 Kuulovammaiset

Oppilaille pyritään turvaamaan opetus omassa lähikoulussa aina kun se on mahdollista. Lähikouluun voidaan esimerkiksi palkata viittomakielen tulkkeja.

Tilojen suunnittelu

Kaikissa uusien tilojen suunnittelussa otetaan esteettömyys ja saavutettavuus huomioon.

Tulkkaus

Järjestetään tarvittava tulkkaus.

2.2 Näkövammaiset

Saavutettavuus ja esteettömyys

Oppilaille pyritään turvaamaan opetus omassa lähikoulussa aina kun se on mahdollista. Arvioidaan oppilaan näkökulmasta paras ratkaisu järjestää opetus.

Tilat

Kaikissa uusien tilojen suunnittelussa otetaan esteettömyys ja saavutettavuus huomioon.

Liikkuminen

Kaikissa uusien tilojen suunnittelussa otetaan esteettömyys ja saavutettavuus huomioon.

2.3 Fyysisesti toimintarajoitteiset ja muut vammaiset

Liikkuminen

Kaikissa uusien tilojen suunnittelussa otetaan esteettömyys ja saavutettavuus huomioon. Huomioitava, ettei Mutalan koulu ole muokattavissa esteettömäksi.

Tilat

Kaikissa uusien tilojen suunnittelussa otetaan esteettömyys ja saavutettavuus huomioon. Huomioitava, ettei Mutalan koulu ole muokattavissa esteettömäksi.

Vammaisvaikutusten johtopäätökset

Joensuun kaupunki järjestää vammaisten opetuksen osana omaa toimintaa. Oppilaalle pyritään tarjoamaan tarvittava tuki lähikouluun lisäämällä omasta koulusta saatavaa tukea. Joensuulla on lisäksi keskitettyjä pienryhmiä (Kelpo-luokat), joissa annetaan opetusta vammaisille. Kelpo-luokkia on jaoteltu maantieteellisesti eripuolille kaupunkia, huomioiden eri alueiden tarpeet.

Kouluverkkoesityksen ehdotetuilla koulujen lakkautuksilla ei ole vaikutusta keskitettyihin pienryhmiin. Alueen uuden koulun suunnittelussa otetaan huomioon kehitysvammaisten opetus ja varataan tilat kehitysvammaisten opetukseen. Kouluverkon tiivistyessä oman lähikoulun mahdollisuus tukea vaativaa erityistä tukea tarvitsevaa oppilasta paranee. Suurempi oppilasmäärä tarjoaa koululle enemmän resursseja ja kokoaa tukea tarvitsevia oppilaita samaan kouluun. Tällöin tuen moninaiset muodot ovat helpommin toteutettavissa.

Oman lähikoulun lakkautuminen tuo vammaisille oppilaille samanlaisia huomioon otettavia seikkoja, kuin muillekin oppilaille. Vammaisten oppilaiden osalta lähikoulun mahdollinen vaihtuminen, uudet tilat ja uusi koulumatka tulee huomioida toteutusvaiheessa huolellisesti. Keskitettyjen pienryhmien oppilaisiin kouluverkko muutoksella ei ole vaikutusta.

Huomioitava, ettei Mutalan koulu ole muokattavissa esteettömäksi.

3. Kaupungin organisaatio ja henkilöstö

Henkilöstön määrä ja asema

Joensuussa koulut resursoidaan suhteessa oppilasmäärään. Tämän seurauksena Mutalan, Rantakylän ja Utran alueen kouluverkkoratkaisu, ollessaan mikä tahansa ei suoranaisesti vaikuta henkilöstön määrään. Kuitenkin lasten määrän vähentyessä ja alueelta koululaisten vähentyessä kahden sarjallisen verran, henkilöstön määrä tulisi vähentymään joka tapauksessa.

Koulun henkilöstön osalta ei ole odotettavissa irtisanomisia koulujen lakkautusten myötä. Lisäksi määräaikaisia opettajia ja koulunkäynninohjaajia on vuosittain kouluissa paljon. Vakituiseen henkilöstöön kohdistuvat vaikutukset ovat koulun vaihtumisia ja joissain tapauksissa kyseeseen voi tulla tehtäväkuvan muuttuminen, henkilön koulutus ja pätevyys huomioiden.

Mutalan koulun lakkautuessa vähentyy yksi koulunjohtajan tehtävä. Koulunjohtaja on luokanopettajan virassa oleva henkilö, jolla on luottamustehtävänä koulun johtaminen. Koulunjohtaja voidaan tarvittaessa siirtää virkoineen muuhun luokanopettajan virkaan.

Kouluverkkomuutos aiheuttaa usean opettajan ja koulunkäynninohjaajan työpaikan vaihtumisen ja tämä tulee huomioida yksilöllisesti ja jokaisen koulun tasolla. Kouluverkkomuutoksella on tunnistettu olevan vaikutusta koulujen työilmapiiriin ja vanhojen työyhteisöjen hajoaminen ja vanhoista kollegoista erilleen joutuminen tulee huomioida prosessissa. Huomioimisen tulee olla yksilöllistä ja koulukohtaista.

Kouluverkkomuutoksen seurauksena koulujen ryhmäkoot eivät ole kasvamassa. Lapsimäärän vähenemä mahdollistaa koulujen yhdistämiset ilman ryhmäkokojen tai koulujen kokojen kasvamista.

Organisaatio- ja henkilöstövaikutusten johtopäätökset

Koulujen lakkautukset ja niitä seuraavat työyhteisöjen päättymiset tulee huomioida muutoksen aikana. Työyhteisöille tulee mahdollistaa asian prosessointi. Henkilöstölle on tuotava mahdollisimman hyvissä ajoin tietoon uusi koulu, jossa opetus jatkuu vanhan koulun lakkautuessa. Kouluverkkopäätöksen jälkeen tulee tehdä yksityiskohtainen suunnitelma henkilöstön sijoittumisesta koulujen lakkautumisen jälkeen. Tässä tulee huomioida henkilöstön vahvuudet ja kuulla heitä.

4. Kaupungin talous

Kustannusvaikutukset

Kustannusvertailussa tarkastellaan investointikustannuksia sekä vuotuisia käyttötalouden kustannuksia.

Joensuun kaupungin tilakeskus on arvioinut investoinnin kustannusvaikutukset aiempaan koulurakentamiseen, rakentamisen kustannuskehitykseen ja aiempiin korjauskustannuksiin perustuen.

Käyttötalouden merkittävimmät kustannukset muodostuvat henkilöstökuluista, vuokrasta, ruokailusta ja siivouksesta. Koulumatkan pituuden vuoksi alueella ei ole koulukuljetettavia oppilaita, joten kuljetuksista ei muodostu merkittäviä kustannuksia missään vaihtoehdossa.

Käyttötalouden menot vuodessa							
Vaihtoehto	Investointikustannukset	Vuokrat	Ruokailu	Siivous	Perusopetuksen henkilöstökulut	Käyttötalouden menot vuodessa	10v
1-sarjaiset koulut	16 634 000	2 091 675	368 000	260 000	1 665 000	4384675	43 846 750
Mutalan koulu ja 2-sarjainen koulu	20 544 000	1 873 075	400 700	232 000	1 580 000	4085775	40 857 750
Pataluodon koulu ja 2-sarjainen koulu	15 750 000	1 625 000	343 700	212 000	1 580 000	3760700	37 607 000
3-sarjainen koulu	22 010 000	1 576 200	326 800	184 000	1 500 000	3587000	35 870 000

Kuva. Eri vaihtoehtojen vaikutukset käyttötalouteen.

Investointi- ja käyttötalouden kustannukset

Vuotuisia käyttötalouden kustannuksia vertailtaessa kolmesarjaisen uuden koulun rakentaminen näyttäyty edullisimpana ratkaisuna, vaikka investointina vaihtoehto on kallein. Käyttötalouden kustannuksia selittää ylläpitokustannusten, kuten ruokailun ja siivouksen keskittämisen seurauksena pienemmät menot.

Käyttötalouden kustannusten laskemisessa on käytetty talousarvion 2026 kustannuksia. Mutalan koulun osalta on huomioitu peruskorjauksen vaikutus vuokraan. Kaikkien koulujen käyttötalouden kustannukset on laskettu tasaisella oppilasmäärällä, vertailun helpottamiseksi. Vuotuiset todelliset kustannukset on suhteutettu laskennalliseen oppilasmäärään.

Kouluverkkomuutoksella pyritään vastaamaan useampaan asiaan. Merkittävimpiä niistä ovat lasten määrän merkittävä väheneminen ja talouden sopeuttaminen. Mikäli kouluverkkomuutosta ei tehdä, on koulujen taloutta sopeutettava muulla tavalla. Muita tapoja säästää koulutuksesta ovat opetuksen määrän vähentäminen, ryhmäkokojen suurentaminen tai oppimateriaaleihin kohdistetun rahoituksen vähentäminen. Näillä kaikilla olisi merkittäviä vaikutuksia jokaisen oppilaan koulunkäyntiin ja oppimiseen. Näillä keinoilla euromääräinen talouden sopeutus olisi huomattavasti pienempi kuin esitettyllä kouluverkkomuutoksella.

Mutalan koulun peruskorjauksen kustannusarvio on 4,8–6 miljoonaa euroa. Kustannusarviolla 4,8 M € vaihtoehto, jossa alueen alakoululaisten palveluverkko muodostuisi Rantakylän normaalikoulusta, Mutalan koulusta ja kaksisarjaisesta Utran koulusta, olisi vuokrakuluiltaan 300 000 euroa kalliimpi kuin kouluverkko, joka muodostuisi Rantakylän normaalikoulusta ja kolmesarjaisesta Utran koulusta. Käyttötalouden kustannuksia vertailtaessa Mutalan koulun säilyttäminen maksaisi noin 500 000 euroa vuodessa enemmän kuin koulusta luopuminen ja Utran koulun rakentaminen kolmesarjaiseksi. Vertailun vuoksi, 500 000 euroa vastaa noin kymmenen luokanopettajan palkkaa työnantajakuineen vuodessa.

Lisäksi on huomioitava, että korjausrakentamisen kustannukset eivät ole osa EIB:n laina- ja Cinean avustuskokonaisuutta ja näin ollen niihin ei ole saatavissa avusta. EIB:n lainahakemukseen ja Cinean avustushakemukseen Utran koulu on laskettu kolmisarjaisena. Koulun mitoitus vaikuttaa tätä kautta myös kaupungin avustusosuuteen.

Talousvaikutusten johtopäätökset

Kouluverkkomuutoksella ja koulujen lakkauttamisella on merkittävä taloudellinen vaikutus. Vastaavan kokoista sopeuttamista ei ole mahdollista tehdä kouluista millään muilla keinoilla koulutuspalveluissa.

5. Ympäristö

Kouluverkkomuutoksella ja koulujen lakkauttamisilla on vaikutusta ympäristöön. Keskeisimmät vaikutukset muodostuvat rakennusten lämmittämisestä ja ylläpidosta. Ylläpidettävien rakennusten vähentymisen oletetaan vähentävän, esimerkiksi lämmityksestä muodostuvien haitallisten päästöjen määrää. Tarkempi ympäristövaikutusten arviointi vaatisi erillisen, ulkopuoliselta toimijalta tilatun laskelman.